

Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD)

Sürdürülebilirlik Rehberi PRODÜKSİYON V1 - Ekim 2025

REPİD 2023 yılında, Reklam ve pazarlama iletişimi sektörünün 8 güçlü derneği, Reklam Verenler Derneği (RVD), Reklamcılar Derneği (RD), İnteraktif Reklamcılık Derneği (IAB), Mobil Mecralar Araştırma Pazarlama ve Reklamcılık Derneği (MMA), Açık hava Reklamcılar Vakfı (ARVAK), Ulusal Radyo Yayıncıları Derneği (URYAD), İletişim Danışmanlığı Şirketleri Derneği (İDA), Türkiye Araştırmacılar Derneği (TÜAD) ve üyelerinin katılımı ile kapsayıcı bir yapıda kurulmuştur.

Türkiye’de, küresel standartlara uygun Sorumlu Reklamcılık Ekosistemini oluşturmak, büyümenin sağlıklı ve organize şekilde sürdürülmesini sağlamak, gelişen trendler, uygulamalar ve teknolojiler ışığında ihtiyaçlarını tespit etmek, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kamu otoriteleri ile işbirliği yaparak çözüm üretmek, reklam ve pazarlama sektöründe faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişiler arasındaki iletişim birlikteliğine ve bilgi paylaşımına katkı sağlamak, marka güvenliği, reklam ve pazarlama alanında sahteciliğin önlenmesine ilişkin faaliyetlerde bulunmak amacıyla çalışmalarına başlamıştır.

Kapsayıcı, eşitlikçi ve çeşitliliği destekleyen uygulamaları teşvik etmenin yanı sıra ölçüm ve araştırma metodlarına ait standartların belirlenmesini sağlamak, veri üreterek ulusal ve uluslararası arenada bilgi paylaşımını kolaylaştırmak, sektördeki kurumları güçlendirmek gibi önemli sorumluluklar üstlenen REPİD’in öncelikli konuları arasında; tüm medya ölçümlerinin tek çatı altında toplanması, cross-media ölçümü, sürdürülebilirlik, reklamda toplumsal cinsiyet eşitliği, erişilebilirlik, üretken yapay zeka ve etik değerler mutabakatının günümüze uyarlanması ve ayrıca “Reklamın Türkiye Ekonomisine Katkısı” gibi makro düzeydeki sektör araştırmalarını gerçekleştirmek yer almaktadır.

REPİD, pazarlama ve iletişim sektörünün, iklim krizi ile mücadele etmesi için sürdürülebilirlik çerçevesinde öncelikle sektörün karbon emisyonuna katkısını azaltmak ve 2030-2050 vizyonları çerçevesinde de sıfırlamak amacı ile küresel bir girişim olan AD Net Zero Türkiye birimini 2024 yılında kurmuştur. <https://www.repid.org.tr/yurutme-kurullari/>

REPİD Sürdürülebilirlik Yürütme Kurulu ve Ad Net Zero Türkiye

Sektörümüz, ilk gününden bu yana pek çok alanda ve toplumsal konuda öncülük etmiş, iletişim için yeni yollar ve yöntemler yaratmış; “ikna ve etkinin” en büyük güçlerden biri olarak kabul görmesini sağlamıştır. Kamuoyunu şekillendirme ve tüketici davranışlarını yönlendirme gücüne sahip sektörümüzün, üzerine düşen toplumsal sorumluluğu yerine getirmesi, iklim krizi ile ilgili farkındalık ve bilinirlik yaratma amacıyla acilen gerekli adımları atması için şu an tam zamanıdır.

Bu, sektörümüze samimi çağrımızdır:

İklim kriziyle mücadelede dönüştürücü bir etki yaratmak için, hemen şimdi, hep birlikte harekete geçelim! Daha önce reklamda toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki başarımız gibi, gözle görülür bir başarı için, sektörel olarak adım atalım. Zira reklam bizim bahçemiz...

Geçen bir yıl boyunca yürüttüğümüz çalışma ve hazırlıklar ile, REPİD olarak, reklam ve pazarlama iletişimi endüstrisinde ölçülebilir ve aksiyon alınabilir küresel bir hareketin parçası oluyoruz: Ad Net Zero çatısı altında Türkiye birimi olarak, sektörümüzde 2030 ve 2050 vizyonlarıyla net sıfır karbon emisyonuna ulaşmayı hedefliyoruz. Bunun için, siz değerli sektör liderlerimizin desteği kritik öneme sahip! Sizleri bu değişimin öncüsü olmaya davet ediyoruz.

5 Alandaki Eylem Planı

REPİD, reklam ve pazarlama iletişimi sektörünün ürettiği karbon emisyonunun bugünkü durumunun tespit edilmesi, 2030 yılında yarıya indirilmesi ve 2050 yılında da net sıfır karbon emisyonu hedeflemeye rehberlik eder. REPİD, Ad Net Zero ile endüstriyi 5 ana bölümde ele alır:

- EYLEM 1: Şirketin Kendi Operasyonlarından Kaynaklanan Emisyonları Azaltma;
- EYLEM 2: Reklam Üretiminden Kaynaklanan Emisyonları Azaltma;
- EYLEM 3 Medya Planlama ve Satın Almadan Kaynaklanan Emisyonları Azaltma;
- EYLEM 4: Ödüller ve Etkinliklerden Kaynaklanan Reklam Emisyonlarını Azaltma
- EYLEM 5: Davranış Değişikliğini Desteklemek için Reklamın Gücünden Yararlanma.

Elinizdeki bu rehberler bütünü, Ad Net Zero'nun Türkiye'de uygulanabilmesini kolaylaştırmak, net sıfıra giden bir dönüşümü reklam sektöründe desteklemek amacı ile, gereklikçe güncellenmek üzere, REPİD Sürdürülebilirlik Yürütme Kurulu ve alt çalışma kurullarında sektör profesyonelleri ve uzmanların çalışmaları ile global ve yerel envanter araştırılıp, geliştirilerek hazırlanmıştır.

Detaylı bilgi için: www.repid.org.tr; www.adnetzeroturkiye.org

Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD)

repid@repid.org.tr

AD NET ZERO
ALL FOR NONE
TÜRKİYE

PRODÜKSİYON

Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD) Sürdürülebilir Reklam Prodüksiyonu Rehberi

Reklam ve pazarlama iletişimi sektörü, küresel ölçekte yaşanan iklim krizine karşı yalnızca mesajlarıyla değil, üretim süreçleriyle de sorumluluk almalıdır. Artık daha sürdürülebilir bir gelecek için yalnızca ne söylediğimiz değil, nasıl ürettiğimiz de belirleyici.

Bu anlayışla, Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD) olarak, Ad Net Zero Türkiye çatısı altında hazırladığımız “*Sürdürülebilir Reklam Prodüksiyonu Rehberi*”, sektörümüzün çevresel etkilerini azaltmaya yönelik somut ve uygulanabilir adımlar sunan bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Uluslararası yönergelerle uyumlu, yerel ihtiyaç ve koşulları gözeten bu rehber; yapım süreçlerinde karbon emisyonlarının azaltılması, kaynakların verimli kullanılması ve sosyal sürdürülebilirliğin sağlanması adına yol gösterici öneriler içermektedir. Amacımız; reklam verenlerden yapım şirketlerine, ajanslardan bağımsız prodüksiyon ekiplerine kadar tüm sektör paydaşlarının, sürdürülebilirlik ekseninde ortak bir bilinç ve hareket alanı geliştirmesidir.

Bu rehber bir başlangıçtır. Uygulamanın başarısı, sektördeki tüm aktörlerin kolektif sahiplenmesi ve iyi örneklerle birbirini besleyen bir dönüşüm kültürünün inşası ile mümkün olacaktır.

REPİD olarak; sürdürülebilir reklamcılık vizyonunun yaygınlaşması için bilgi, araç ve eğitim desteği sunmaya devam edecek; sektörümüzün çevresel ve sosyal etki alanını iyileştirecek her adımda paydaşlarımızla birlikte hareket edeceğiz.

Bu rehber REPİD Sürdürülebilirlik Yürütme Kurulu tarafından, Ad Net Zero küresel deneyim, bilgi ve tecrübelerini temel alarak, Türkiye gerçeklerine uyarlanması ile sektör profesyonelleri öncülüğünde, katılımı ile Reklam Prodüksiyonlarında sürdürülebilirlik ilkelerini benimsemek isteyen tüm paydaşlar için hazırlanmıştır. Her prodüksiyonun kendine özgü dinamikleri olduğu için yapımların her iş özelinde bir uzman desteği olarak ilerlemeleri tavsiye edilmektedir.

Sürdürülebilir bir set, daha yaşanabilir bir dünya için güçlü bir adımdır. Geleceği birlikte şekillendirelim.

Detaylı bilgi için: www.repid.org.tr; www.adnetzeroturkiye.org

Reklam ve Pazarlama İletişimi Derneği (REPİD)

repid@repid.org.tr

Reklam Üretiminde Emisyonları Azaltma Rehberi Adımları

REPİD, Ad Net Zero ve AdGreen işbirliği ile; reklam prodüksiyonu alanında sürdürülebilir dönüşüm, ölçümleme ve dokümantasyon süreçlerine yönelik bir yapı oluşturmak üzere çalışmalar yürütmektedir.

Reklam ve pazarlama endüstrisinin dijitalleşmeyle birlikte artan karbon ayak izi, küresel emisyonların yaklaşık %3,5-4'üne karşılık gelmektedir. Ancak bu endüstri, sadece kendi operasyonlarıyla sınırlı kalmayıp, farklı sektörler ve geniş tüketici kitleleri üzerinde davranış değişikliği yaratma gücüne de sahiptir. Dolayısıyla reklam ve pazarlama faaliyetleri, sürdürülebilirlik konusunda farkındalık yaratma ve dönüşüm başlatma açısından kritik bir rol oynamaktadır.

Sektörün çevresel etkisinin yüksek olduğu alanlardan biri olan prodüksiyon süreçleri, enerji tüketimi, ulaşım, tek kullanımlık malzeme kullanımı ve atık üretimi gibi unsurlarla önemli ölçüde karbon salımına neden olmaktadır. Bu bağlamda, "Yeşil Set" uygulamaları giderek daha fazla önem kazanmakta; uluslararası prodüksiyonlarda sürdürülebilirlik ilkelerine uygun çalışma biçimleri yaygınlaşmaktadır.

Son yıllarda, özellikle Avrupa ve Kuzey Amerika'daki prodüksiyonlarda "Green Set" unvanı kazanan yapımların sayısında artış gözlemlenmektedir. REPİD olarak bu gelişmelerden ilhamla, Türk reklam endüstrisinin de bu dönüşüm sürecine dahil olmasını sağlamak amacıyla "Yeşil Setler Rehberi"ni hayata geçirmiş bulunuyoruz.

Hazırlanan bu rehber, sürdürülebilir prodüksiyon süreçleri konusunda sektör profesyonellerine uygulanabilir öneriler sunmayı ve çevre dostu uygulamaların yaygınlaşmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Reklamın yalnızca içerik değil, üretim süreciyle de dönüştürücü bir güce sahip olduğu gerçeğinden hareketle; sektörümüzün daha yaşanabilir bir dünya için örnek bir duruş sergilemesi gerektiğine inanıyoruz.

Rehber, aynı zamanda film endüstrisini kapsayan yapısıyla, sürdürülebilirlik alanında uluslararası referans niteliğindeki kaynaklara da entegre edilmiştir. Yeşil Setler Mümkün inisiyatifinin de bir parçası olduğu yürütme kurulunun hazırladığı bu rehberin temelleri, inisiyatifin girişimi ile Producers Guild of America (PGA) tarafından desteklenen ve sektörde sürdürülebilir yapımları teşvik eden Sustainable Entertainment Alliance platformunda da referans olarak yer almaktadır: sustainableentertainmentalliance.org/about ve producersguild.org

Temeller ve Ölçüm Boyutu

Sürdürülebilir prodüksiyon, çevresel etkileri en aza indiren, doğal kaynakların korunmasını esas alan ve sosyal sorumluluk ilkelerine uygun şekilde ekonomik büyümeyi destekleyen üretim sistemlerini ifade eder.

Bu yaklaşım;

- Enerji ve kaynak verimliliğini arttırmayı,
- Atık oluşumunu azaltmayı
- Yaşam döngüsü değerlendirmesini (Life Cycle Assessment - LCA) temel alarak, daha sorumlu ve sürdürülebilir prodüksiyon uygulamalarının benimsenmesini amaçlar.
- Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından tanımlanan sürdürülebilir üretim kavramı ve kaynak verimliliğine yönelik kapsamlı bilgilere [buradan ulaşabilirsiniz.](#)

Yaşam Döngüsü Düşüncesi

Sürdürülebilir prodüksiyon, ürünlerin tüm yaşam döngüsü boyunca çevresel etkilerinin dikkate alınmasını gerektirir. Bu, hammaddenin çıkarılmasından prodüksiyona, dağıtımına, kullanımına ve nihai bertarafına kadar olan tüm süreçlerini içerir. Yaşam döngüsü değerlendirmesi (LCA), sürdürülebilir tasarım kararlarının alınmasında önemli bir araçtır.

- Avrupa Komisyonu'nun yaşam döngüsü değerlendirme rehberine [buradan ulaşabilirsiniz.](#)

Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımı

Prodüksiyon süreçlerinde enerji verimliliğinin artırılması, karbon ayak izini azaltmada kilit rol oynar. Ayrıca, fosil yakıtların yerine güneş, rüzgar gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, Prodüksiyonun çevresel etkisini önemli ölçüde azaltabilir.

- IEA'nın endüstriyel enerji verimliliği raporu [buradan inceleyebilirsiniz.](#)

Atık Yönetimi ve Döngüsel Ekonomi

Atık Prodüksiyon'un azaltılması ve kaynakların yeniden kullanımı, sürdürülebilir Prodüksiyonun temel ilkeleri arasındadır. Döngüsel ekonomi modeli, ürünlerin ömrünü uzatarak, malzeme döngülerini kapatarak ve israfı önleyerek çevresel sürdürülebilirliği teşvik eder.

- Ellen MacArthur Vakfı'nın döngüsel ekonomi rehberi için [tıklayın](#).

Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilir prodüksiyon, yalnızca çevresel etkileri değil, aynı zamanda işçi hakları, adil ücretlendirme, güvenli çalışma koşulları gibi sosyal boyutları da kapsar. Ekonomik olarak ise, uzun vadeli kârlılığı ve rekabet gücünü destekler.

- Birleşmiş Milletler'in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) çerçevesini [buradan inceleyebilirsiniz](#).

Politikalar ve Standartlar

- Sürdürülebilir üretimi teşvik etmek amacıyla, uluslararası kuruluşlar ve hükümetler çeşitli politika ve düzenlemeler geliştirmektedir. Bu çerçevede, ISO 14000 ailesine ait çevre yönetim sistemi (EMS) standartları, firmalara çevresel performanslarını iyileştirmeleri, yasal uyumluluğu sağlamaları ve sürekli gelişim yaklaşımıyla iş süreçlerini dönüştürmeleri için pratik araçlar sunar.

ISO 14000 serisi hakkında detaylı bilgiye [buradan ulaşabilirsiniz](#).

İleri Düzey Uygulamalar

- Endüstri 4.0 teknolojileri (örneğin, IoT, yapay zekâ, büyük veri), Prodüksiyon süreçlerinin daha verimli ve sürdürülebilir hale getirilmesini sağlar.
- Tedarik zinciri sürdürülebilirliği, şirketlerin yalnızca kendi operasyonları değil, aynı zamanda tedarikçileri üzerinde de sürdürülebilirlik etkisi yaratmasına olanak tanır.
- WBCSD'nin sürdürülebilir tedarik zinciri rehberine [buradan ulaşabilirsiniz](#).

“Yeşil Set” Nedir?

Görsel-işitsel alanlarda sürdürülebilir film prodüksiyonu kapsamında değerlendirilen yeşil set uygulamaları, film yapım süreçlerinin tüm aşamalarında sürdürülebilir kalkınma ilkelerini entegre etmeyi amaçlar. Yeşil set yaklaşımı; enerji tüketiminin azaltılması, atıkların en aza indirilmesi ve ileri dönüşüm uygulamalarının benimsenmesi yoluyla karbon ayak izini düşürmeyi hedefler. Bu sayede, çevre dostu ve sorumlu bir prodüksiyon modeli oluşturularak sürdürülebilirlik, yapım öncesinden post prodüksiyona kadar tüm aşamalara yayılır.

Dünya genelinde giderek yaygınlaşan yeşil set uygulamaları, sektörde çevresel duyarlılığın artmasını ve üretim süreçlerinin daha sorumlu hale gelmesini sağlamaktadır. Bu noktada, tüm prodüksiyon paydaşlarının yeşil set yaklaşımını dikkate alan bir bakış açısı geliştirmesi, çevresel sürdürülebilirlik kriterlerinin pratik hayata etkin biçimde uygulanması açısından büyük önem taşır.

Küçük ve basit adımlar...

Yeşil set uygulamalarına geçişte sürece küçük ve basit adımlarla başlamak oldukça önemlidir. Sürdürülebilir alışkanlıklar zaman içinde gelişerek büyük ve kalıcı değişimlere zemin hazırlar. Bu nedenle, küçük ölçekli uygulamalarda sürdürülen istikrarlı çaba, kapsamlı projeler kadar etkili ve kıymetlidir.

NASIL ÇALIŞIR?

SET ÖNCESİ

Yapım şirketleri, prodüksiyon sürecinde yeşil set uygulamalarına uyum sağlamak amacıyla, bu alanda uzman kişiler tarafından hazırlanmış bir kontrol listesi kullanarak çekim sırasında hangi çevresel sürdürülebilirlik kriterlerine uyacaklarını önceden beyan ederler. Bu doğrultuda, ilk planlama aşaması senaryo üzerinden yapılmalı; prodüksiyonun gereklilikleri ve ekip ihtiyaçları dikkate alınarak gerçekçi bir bakış açısıyla tasarlanmalıdır.

Her prodüksiyon için planlama süreci, işe özgü koşullara göre şekillendirilmelidir. Setler, mesleğin doğası gereği çoğu zaman gezici iş yerleri niteliğindedir. Bir çekim, kapalı bir platoda gerçekleştirilebileceği gibi; sokak, orman veya sahil gibi kamuya açık alanlarda da yapılabilir. Bu nedenle, yeşil set uygulamaları senaryoya ve çekim mekânına bağlı olarak değişen koşullar göz önünde bulundurularak planlanmalıdır.

SET SIRASI

Set öncesinde belirlenen kriterlerin, pratikte uygulanması için oluşturulan kontrol listeleri ilgili sorumlulara iletilir. Ekibin tamamı, Yeşil set uygulamaları hakkında bilgilendirilir ve ekibin kriterlere uyması (motive edilmesi) sağlanır.

SET SONRASI

Belirlenen çevresel sürdürülebilirlik kriterlerine uygunluk, karbon ayak izi hesaplamaları ile ölçülür. Kriterlere uyulduğu görülürse, üretim Yeşil Set unvanı alır.

Ad Net Zero Türkiye'nin Önerdiği Öncelikli Adımlar:

1. Atık Yönetimi, Su Tüketimi ve Plastik Kullanımı

- İçme Suyu

Film prodüksiyonlarında kullanılan tek kullanımlık su şişeleri ciddi bir atık sorunu yaratmaktadır. Örneğin, 60 günlük bir yapım sürecinde yaklaşık 39.000 tek kullanımlık pet şişe tüketilmekte ve bu plastik atık hem çevresel hem maliyet açısından önemli bir yük oluşturabilmektedir. Ayrıca, büyük stüdyo yapımlarında binlerce ton CO₂ emisyonu olduğu bilinmektedir.

Bu tür atıkların önemli bir kısmını, sıcak ve soğuk su dağıtabilen taşınabilir su sebilleri ile ve ekiplere termosla su getirme alışkanlığı kazandırarak minimize etmek mümkündür. Termos getiremeyen ekip üyeleri için sete tekrar kullanılabilir bardaklar veya cam şişe alternatifleri sağlanabilir. Catering iş birlikleriyle bu yaklaşım sistematik hale getirildiğinde, reklam ve film sektörlerinde plastik atık ve su israfı önemli ölçüde azaltılabilir.

- Yemek Temini

Sette sunulan yemekler mümkün olduğunca (özellikle tabak, çatal başta olmak üzere) yeniden kullanılabilir malzemelerden seçilmelidir. Ülkemizdeki catering firmaları uzun süredir yıkanılabilir tabak, çatal ve kaşık kullanmaktadırlar.

Bu ürünleri kullanmayan catering şirketlerinden, tekrar kullanılabilen malzemelerle hizmet vermeleri talep edilmeli ve catering şirketleri bu konuda teşvik edilmelidir.

- Kahve ve Çay Tüketimi

Kahve ve çay servisi için de tekrar kullanılabilir bardak ve termoslar tercih edilmelidir. Ekiplerin alışkanlıklarını değiştirebilmek için bu konuda istikrar olması oldukça önemlidir. Kahve ve çay tüketiminde, kompostlanabilir (kedi ve köpek maması için) ürünlerin tercih edilmesi de atık yönetimi konusunda etkili bir yoldur.

- Gıda İsrafı İle Mücadele

Tüketilemeyen gıdalar için geri dönüşüm hizmeti sunan kurumlarla anlaşılmalı veya bu yönde anlaşmalı olan catering firmalarını tercih etmeye özen gösterilmelidir. Yaklaşık olarak her sette ortalama 100 kg yemek atığı olduğu bilinmektedir. 100 kg'lık bir gıda atığından ise ortalama 25-30 kg arası kuru hayvan maması üretilebildiği göz ardı edilmemelidir.

2. Yeşil Prodüksiyon Standartları

Mümkün olduğunca çevreye saygılı malzemelerin kullanılmasına özen gösterilmelidir. Böylece; çevrenin, çekim yapılan alanların ve ekiplerin refahı garanti altına alınabilir. Ekipmanların yeniden kullanılabilir malzemelerden seçilmesi için verimli çözümler üretilebileceği atlanmamalıdır.

- Sertifikalı Ürünler

Malzeme seçiminde öncelik sertifikalı ürünlere verilmelidir. Özellikle boya, boya kapları, kereste vb. ürünlerde çevre sertifikası olan şirketlerin ve markaların tercih edilmesi oldukça önemlidir. Bu noktada set veya dekor için gerekli olan malzemelerin özet bir listesi çıkarılarak, bir yol haritası belirlenebilir. Kullanılan malzemelerin (özellikle boya ve boya kapları) bertaraf edilmesine yönelik prosedürler ise özellikle dikkate alınmalıdır.

- Geri Dönüştürülmüş veya Yeniden Kullanılabilir Malzemeler

Dekorlar, set malzemeleri ve kostümler için satın alma veya kiralama yapan tedarikçilerle veya derneklerle anlaşma yapılması etkili bir yoldur. Böylece yeniden kullanıma olanak tanıyan veya geri dönüştürülmüş malzemelerden elde edilen ürünler setlerde kullanılabilir. Uluslararası örnekler bakıldığında, kiralama yönteminin sektörümüzde yaygın olarak tercih edildiği görülmektedir. Dolayısıyla birçok ülkeye göre bu konuda daha başarılı sonuçlar elde ettiğimiz söylenebilir. Ancak var olan sistemi daha da geliştirmek için, bu konuya özen gösterilmesi gerekmektedir.

- Malzemelerin Bağışı veya Yeniden Kullanımı

Çekimin sonunda, yeniden kullanılabilir sahne veya set malzemeleri diğer faaliyetler için kullanıma sunulabilir. Bu malzemeler prodüksiyonun tasarrufundadır ve malzemelerin yeniden kullanılması üzerine üçüncü bir tarafa devredilmeleri veya sadece kullanıma açılmasına ilişkin bir anlaşma yapılabilir. Malzeme bağışı konusunda ise sinema okulları ve çeşitli sivil toplum kuruluşları ile anlaşmalar yapılabilir.

- Kağıt Kullanımı

Kağıda dayalı iletişimi en aza indirmek oldukça gereklidir. Kağıda dayalı iletişimin zorunlu olduğu durumlarda çevre sertifikalı olan ve geri dönüştürülmüş kağıtların tercih edilmesi önemlidir. Çağrı kayıtları veya ekip üyelerine iletilecek bilgiler için mümkün olduğunca elektronik iletişim tercih edilmelidir. Elektronik iletişimde de sürdürülebilirlik kriterleri gözetilmeli, yapay zeka başta olmak üzere elektronik tüm faaliyetlerin elektrik tüketiminden doğan karbon emisyonları takip edilmelidir.

3. Yenilenebilir Enerji Entegrasyonu

- Enerji Tasarrufu

Temelde fosil yakıtlı jeneratörlerle enerjisini sağlayan setler, ciddi bir karbon atığı oluşturur. Bir jeneratör sette yaklaşık 100 lt mazot yakar ve bunun sonucunda yaklaşık 250 kg karbon atığı oluşturur. Enerji tasarrufu ile; çalışmanın olumsuz çevresel etkisinin etkili bir şekilde azaltılması hedeflenir, kirletici etkiye sahip iklimi değiştiren emisyonlar mümkün olduğunca sınırlar ve enerji kaynaklarının israfı önlenir. Enerji tasarrufu, aynı zamanda ekonomik tasarrufları da destekler ve kaynak kullanımını daha verimli hale getirir.

- LED Aydınlatma Kullanımı

Film setlerinde kullanılan ışık ekipmanları, genelde enerjiyi en çok tüketen ekipmanlardandır. Zaman içinde gelişen LED teknolojisi sayesinde, enerji tüketimi çok az olan ışıklar film endüstrisinde de yer almaya başladı. Bu sebeple enerji tasarrufunu sağlamak ve daha az karbon atığı oluşturmak için LED teknolojisine sahip aydınlatma cihazları tercih edilmelidir. Akkor, halojen veya floresan aydınlatma sistemlerinin kullanımı sınırlandırılmalıdır.

- Yeşil Güç / Yenilenebilir Kaynaklardan Gelen Elektriğin Kullanımı

Setlerde kullanılan temel enerji kaynağı dizel yakıtlı jeneratörlerdir. Dizel yakıt, tüm fosil yakıtlar içinde en çok karbon atığı üreten yakıt tipidir. Ayrıca bu tip jeneratörler, yapıları gereği ve uzun süreli kullanıma bağlı olarak önemli miktarda enerji kaybına sebep olur. Bu nedenle alternatif enerji kaynaklarına yönelmek karbon ayak izini azaltmak için en önemli adımlardan biridir. Ülkemizde gelişmekte olan yenilenebilir enerji sistemlerini, alternatif enerji kaynakları için iyi bir seçenektir.

Henüz yaygın olmasa da güneş enerjisi ve dizel yakıtlı hibrit jeneratör bulmak mümkündür. Bu modeller tercih edildiğinde, karbon ayak izinin azaltılması sağlanabilir. Ayrıca bazı setlerde ikinci jeneratör olarak taşınabilir güneş enerji sistemleri tercih edilebilir. Çalıştığımız jeneratör şirketlerinden hibrit jeneratörler talep edilmesi, tedarikçilerin de bu konuda motive edilmesi için etkili bir yoldur. Ayrıca bu talepler, ihtiyacı karşılayabilecek kapasiteye sahip yeni şirketlerin de sektöre girmesinde cesaretlendirici olacaktır.

- Karavanların Kendi Enerjilerini Üretmesi

Setlerde en çok enerji tüketen birimlerden bir diğeri ise karavan hizmetleridir. Setlere gelen karavanlara güneş paneli taktırılması, kullanılan enerjiyi kayda değer ölçüde azaltacaktır. Bu bağlamda karavan hizmeti veren şirketlerden güneş panelli karavanlar talep edilmesi, karavan hizmeti sağlayan firmaları için de teşvik edici olacaktır.

- Elektrik Dağıtım Şebekesinden Gelen Elektriğin Kullanımı

Sektörde yaygın bir uygulama olmamakla birlikte Şebeke elektriği kullanılması, karbon ayak izinin azaltılmasında ciddi bir fark yaratır. Eğer koşullar uygunsa, elektrik dağıtım şebekesine geçici bağlantılar yoluyla sağlanan güç kullanımına öncelik verilebilir. Böylece yenilenemeyen enerji kaynaklarıyla çalışan jeneratör ünitelerinin kullanımı en aza indirilir.

4. Sürdürülebilir Ulaşım Çözümleri

Ulaşım ve Konaklama

Ulaşım, film setlerinde en fazla karbon ayak izi oluşturan departmanlarından biridir. Bir sette ortalama 1500-1.800 lt yakıt tüketilmekte ve buna bağlı olarak yaklaşık 4-5 ton karbon atığı oluşmaktadır. Bu sebeple, motorlu ulaşım ile seyahatten kaynaklanan kirletici emisyonları engellemek için araç seçimi kritik bir önem taşır.

- Ulaşım

Risk teşkil etmeyecek şekilde, ekip ve ekipman taşınmasının ortaklaştırılması başlangıç için en iyi çözümlerden biridir. Bireysel araçlarla set ulaşımının azaltılması ve ortak ulaşımın desteklenmesi bu konuda kritik bir rol oynar.

Ülkemizde henüz yaygın olarak kullanılmasa da (özellikle toplu taşımada), elektrikli araçları tercih etmek veya talep etmek çok yararlı olacaktır. İmkanlar dahilinde prodüksiyon araçlarının ve servislerin bir kısmı elektrikli ya da hibrit modellerden tercih edilebilir.

Arz-talep ilişkisine bakıldığında, film endüstrisinin bu yöndeki ihtiyaçlarını ortaya koyması, araç kiralama şirketlerini de elektrikli araca daha fazla yatırım yapmaları konusunda teşvik edecektir. Çoğu aracın sette en az iki saat beklediği düşünüldüğünde, elektrikli araçları sette bulunan jeneratörlerle şarj etmek de mümkündür. Bu şarj imkanı, yakıt maliyetini ve karbon ayak izini ciddi şekilde azaltabilecek bir uygulamadır.

1.800 Lt Yakıt = 5 TON Karbon Atığı

- Konaklama

Otel konaklamalı setlerde, konaklamanın yarattığı olumsuz çevresel etkiyi azaltmak için çekim yerlerine yakın mekanlar tercih edilebilir ve bu mekanlardan sürdürülebilir yönetim politikası olanlara öncelik verilebilir. Konaklama yerinin yakınlarda olması, sürücülerin çalışma temposunun azaltılmasına ve ulaşım organizasyonunun basitleştirilmesine de yardımcı olmaktadır.

5. İzleme ve Değerlendirme

- Karbon Ayak İzi Hesaplaması

Görsel-işitsel prodüksiyonlar için geliştirilmiş Karbon Ayak İzi Hesaplayıcısı kullanılarak, prodüksiyonun karbon emisyonları ölçülür.

Çalışma, uluslararası alanda kabul görmüş standartlara dayanmalıdır. Üretimin ana emisyon kaynakları olan enerji, ulaşım, konaklama, yemek, malzeme ve atıklar dikkate alınarak emisyonlar mevcut bir araç aracılığıyla sayısallaştırılır veya bu konuda bir uzmanın desteği alınmalıdır.

Ad Net Zero, ADGreen Karbon Hesaplayıcısını önermektedir. Bkz: EK1

- Atık Yönetimi Raporları

Atık yönetimi süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek amacıyla düzenli raporlar hazırlanması önerilmektedir.

- Yeşil Set Danışmanı

Setlerde alınan aksiyon ve yapılan hesaplamaların belirlenecek yönetmeliklere uygun şekilde incelemesini sağlayacak Yeşil Set Danışmanlarının eğitimi ve sertifikasyonla uzman ekipler ile çalışılması önerilmektedir.

6. Diğer Öneriler

- Sosyal Sürdürülebilirlik

Bu kriter; üretimin sürdürülebilirliğini sosyal açıdan iyileştirmeyi amaçlar ve üreticileri sürdürülebilir işgücü uygulamalarını benimsemeye teşvik eder.

Sette sağlıklı bir ortamın teşvik edilmesi için, iş yükü ve stresin farkına varmak ve çalışanların refahına yönelik potansiyel riskleri mümkün olduğunca azaltmak oldukça önemlidir.

Set İçi Refah:

Çekimlere başlamadan önce sürdürülebilir film prodüksiyonları konusunda, yapım bir değerler listesi hazırlar ve bu listeyi tüm ekibe ulaştırır. Çekimler sırasında ekibin psikolojik, fiziksel ve sosyal refahını artırmaya yönelik çalışmalar uygulanır.

- İletişim

Sürdürülebilirlik açısından iyi uygulamaların sektör tarafından benimsenmesi için kamuoyu odaklı yapılan iletişim etkinlikleri tavsiye edilir. Çevresel sürdürülebilirlik ile ilgili konularda halkın ve ekibin farkındalığını arttırmak için “Yeşil Set” unvanı almak oldukça etkili bir yöntemdir. Görsel-işitsel prodüksiyonlar, kitlesel bir farkındalık oluşturmak için işlevsel araçlardır.

Bu sebeple sürdürülebilir prodüksiyonların tanıtımlarının ve reklamlarının yapılması önemlidir.

EK 1: AdGreen Karbon Hesaplayıcı

AdGreen, reklam içeriklerinin Prodüksiyondan kaynaklanan emisyonların ölçülmesine ve azaltılmasına yardımcı olmak için kaynaklar, araçlar ve eğitim sağlamak amacıyla Ad Net Zero işbirliğinde çalışmaktadır.

İletişimlerimizde, etkinliklerimizde, kaynaklarımızda, araçlarımızda ve eğitimlerimizde dört belirli faaliyet türünden kaynaklanan karbon emisyonlarından bahsediyoruz: ulaşım, enerji alanları (ve bunları nasıl çalıştırdığımız), malzemeler ve atık bertarafı. Bir projede en fazla emisyonu ulaşımın üretmesi muhtemeldir (özellikle uçakla seyahat ediyorsanız), ardından mekanlara güç sağlamak için kullanılan enerji, sonra kullanılan malzemeler ve son olarak bunların nasıl bertaraf edildiği gelir. Bir Prodüksiyonun ayak izi karbon hesaplayıcısına kaydedildiğinde, her şey bu alanlardan birine girer ve hangi faaliyet türünün en fazla katkıda bulunduğunu görebilirsiniz. Kaynak rehberinde her eylemin hangi kategoriye etkileyeceğini göreceksiniz.

"En yeşil çekim" örneği ne olur?

Bu, ilk etapta ulaşım ve enerji ihtiyaçlarını azaltmaya çalışan (ideal olarak senaryo aşamasında) ve daha sonra karbondan arındırmanın yollarını bulan bir şirket olurdu; ya şebeke elektriği için yeşil tarifeler uygulayarak ya da yerel elektrik için yenilenebilir alternatifler kullanarak. Sıfır atık politikası uygulanacak, mümkün olduğunca çok atık yeniden kullanıma hazır hale getirilecek ve atıklar farklı kollara ayrılarak mümkün olduğunca geri dönüştürülecek. Çekim için satın alınan her bir ürünün, büyük set yapılarından sürücülere, pillere ve timsah klipslerine kadar 'son kullanım ömrü' dikkate alınacaktır. Ve son olarak, prodüksiyona getirilen tüm malzemelerin en başından itibaren sürdürülebilir kaynaklardan geldiğinden emin olunması gerekmektedir.

AdGreen Karbon Hesaplayıcısının Metodolojisi

AdGreen Karbon Hesaplayıcısı, reklam prodüksiyonlarının çevresel etkilerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Hesaplayıcı, Prodüksiyon sürecindeki çeşitli faaliyetlerin (örneğin ulaşım, enerji kullanımı, malzeme tüketimi vb.) karbon emisyonlarını hesaplamak için standartlaştırılmış emisyon faktörlerini kullanır. Bu faktörler, her bir faaliyet türü için salınan sera gazı miktarlarını belirlemeye yardımcı olur. Hesaplamalarda, GHG Protokolü'ne (Greenhouse Gas Protocol) uygunluk esas alınır, ve hem doğrudan hem de dolaylı emisyonlar dikkate alınır.

AdGreen Teknik Detaylar Özet

1. Veri Girişi

Kullanıcılar, Prodüksiyon faaliyetlerine ilişkin ham verileri (örneğin, stüdyoda kullanılan toplam kWh) hesaplayıcıya girer. Bu veriler, ilgili emisyon faktörleri ile çarpılarak CO₂ emisyonları hesaplanır.

2. Emisyon Faktörleri

Hesaplamalarda, ClimaTiq tarafından sağlanan ve BEIS (İngiltere), EPA (ABD) ve IEA gibi güvenilir kaynaklardan elde edilen güncel emisyon faktörleri kullanılır. (weareadgreen.org)

3. Otomatik Dönüştürmeler

Bazı durumlarda, kullanıcıların girdiği veriler (örneğin, satın alınan kıyafet sayısı) sistem tarafından otomatik olarak gerekli birimlere (örneğin, ton) dönüştürülür.

4. Proje Aşamaları

Hesaplayıcı, projeleri ön prodüksiyon, prodüksiyon ve post prodüksiyon olarak üç aşamada değerlendirilir. Her aşama, ilgili faaliyet alanlarını içerir.

5. Raporlama

Hesaplayıcı, proje bazında detaylı emisyon raporları sunar. Bu raporlar; Excel, PDF veya çevrimiçi analiz formatlarında indirilebilir. (weareadgreen.org)

6. Küresel Uyum

200'den fazla ülke ve bölgeye özgü elektrik emisyon faktörleri sayesinde, hesaplayıcı uluslararası projelerde de kullanılabilir.

7. Bağımsız İnceleme

Metodoloji, PwC ve MediaSense tarafından bağımsız olarak incelenmiş ve onaylanmıştır. (weareadgreen.org)

8. Kullanıcı Dostu Tasarım

Hesaplayıcı, reklam prodüksiyon sektörünün ihtiyaçlarına göre tasarlanmış olup, kullanıcıların aşına olduğu terim ve yapılarla çalışır.

9. Sürekli Gelişim

AdGreen, kullanıcı geri bildirimlerine dayanarak hesaplayıcıyı sürekli olarak günceller ve geliştirir.

10. Destek ve Eğitim

Kullanıcılar, hesaplayıcının kullanımıyla ilgili AdGreen'den rehberlik ve destek alabilirler. Ayrıca, sürdürülebilir prodüksiyon konusunda eğitim kaynakları sunulmaktadır.

Daha fazla bilgi için: AdGreen Karbon Hesaplayıcısı Metodolojisi

Sonuç ile elde edilecek Pivot tabloları kullanarak Final Footprint veri aktarımınızı ayrıntılı olarak inceleyin.

Aşağıdaki başlıklardaki gibi sonuç verilerini uzun vadeli strateji belirlemede kullanabilirsiniz:

- Genel ortalama proje boyutu
- Ortalama faaliyet alanı yayılımı
- Ortalama olarak en yüksek aktivite alanı
- Ülkeye göre ortalama proje boyutu
- Markaya göre ortalama proje boyutu

EK 2: Prodüksiyon Rehberi Kullanıcısı için: AdGreen

AdGreen Karbon Hesaplayıcısı, reklam prodüksiyon süreçlerinden kaynaklanan karbon emisyonlarını ölçmek amacıyla Ad Net Zero Global girişimi tarafından geliştirilmiş, sektöre özel bilimsel bir ölçüm aracıdır.

Bu araç, prodüksiyon öncesi planlama aşamasından başlayarak çekim günü ve sonrasındaki tüm operasyonel adımlarda ortaya çıkan karbon salımlarını detaylı biçimde analiz eder. Amacı, prodüksiyon ekiplerine hem emisyon ölçümü hem de azaltım planlaması konusunda rehberlik sağlamaktır.

Temel Özellikler:

- Bir reklam prodüksiyonunun toplam karbon ayak izini CO₂e (karbondioksit eşdeğeri) cinsinden hesaplar.
- Detaylı raporlar sunarak en büyük emisyon kalemlerini gösterir (örneğin: ulaşım, jeneratör, catering vb.).
- Bu raporlar üzerinden "önce azalt" yaklaşımıyla değiştirilebilecek unsurlara yönelik öneriler sunar.

Ölçüm Kapsamı – AdGreen Neleri Hesaplar?

1. Ulaşım ve seyahat: Oyuncu, ekip, ajans, müşteri ve malzeme taşımacılığı (kara, hava, deniz)
2. Konaklama: Otel rezervasyonları ve süreleri
3. Enerji tüketimi: Set elektriği, jeneratör kullanımı, stüdyo/alan ısıtması ve soğutması
4. Malzeme kullanımı: Set dekoru, kıyafet, saç & makyaj ürünleri
5. Yiyecek & içecek: Prodüksiyon catering hizmetleri
6. Atık yönetimi: Atık türleri ve geri dönüşüm oranları

Kullanım Adımları

- Web sitesi: www.weareadgreen.org
- Ücretsiz kayıt olunarak erişilebilir.
- Her proje için ayrı profil oluşturulur, ilgili kategorilere veri girişi yapılır.
- Araç, emisyonları CO₂e cinsinden hesaplar ve otomatik azaltım önerileri sunar (örn. uzaktan katılım, elektrikli taşıma, bitki bazlı menü, yeniden kullanılabilir set malzemesi).

Neden Önemlidir?

- Üretim şirketleri ve reklam verenler için bilimsel tabanlı karar alma sağlar.
- Ölçüm, offset planlarını daha anlamlı hale getirir.
- ANZ TR'ye raporlama ve sürdürülebilirlik beyanları için güvenilir kaynak sunar.
- REPİD ve ANZ TR, AdGreen kullanımını iyi uygulama örneği olarak teşvik etmektedir.

Doğru Kullanım Sırası:

1. Ölçüm: AdGreen ile proje emisyonlarını hesaplayın.
2. Azaltım: Planlamayı gözden geçirerek emisyonları düşürecek alternatifleri seçin.
3. Dengeleme: Zorunlu kalan emisyonları, uluslararası ve Ad Net Zero standartlarına uygun Gold Standard veya Verra onaylı projelerden dengeleyin.

AdGreen ile dengeleme nasıl yapılır?

AdGreen karbon hesaplayıcısı offset (karbon dengeleme) işlemini doğrudan yapmaz, ancak offset planlaması için emisyon miktarlarını güvenilir biçimde hesaplamanızı sağlar. Bu nedenle AdGreen, dengeleme uygulamalarına geçmeden önce mutlaka kullanılması gereken bir ön adım aracıdır.

- AdGreen offset (dengeleme) hizmeti sunmaz ve bir karbon kredi sağlayıcısı değildir.
- Ancak hesapladığı toplam emisyon sonucu, offset yapmak isteyen bir markanın ya da prodüksiyon ajansının bu miktarı kullanarak doğrulanmış dengeleme projelerine yönelmesini sağlar.

Örneğin: AdGreen'e göre "Bir prodüksiyon 2,4 ton CO₂e emisyon üretiyorsa, bu miktar kadar doğrulanmış karbon dengeleme projesine yatırım yapılarak telafi edilebilir."